

Opvs Theologicvm

Mauro, Silvestro

MDCLXXXVII

Q. 142. Vtrum conuersio Eucharistica fiat successiuè in tempore, vel tota simul in instanti, in quo primo sufficienter prolata sunt verba consecrationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84149](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84149)

lari. Hac sententia Scoti recentiores heretici abusi sunt ad impugnandam doctrinam fidei de conuersione panis, & vini in corpus, & sanguinem Christi. Vt enim arguit Petrus Martyr libro contra Gardinerum, obiectione 14. impossibile est, vt quod annihilatur, conuertatur in aliud, ideoque Caluinus lib. 4. institutionum, cap. 27. dicit catholicos non posse defendere conuersionem, sed solam annihilationem panis, & vini. VViclefus etiam, vt refert Valdenfis tomo 2. de sacramentis, cap. 68. probabat in eucharistia remanere panem, & vinum, quia alioquin annihilarentur: ex hoc autem sequeretur eucharistiam fuisse institutam à Deo malo Manichæorum, qui res à Deo bono creatas in nihilum redigit.

3. Dicendum cum communi, & antiqua sententia S. Thomæ hoc art. 3. quæst. 75. & 4. contra gentes, cap. 63. S. Bonauenturæ, Alexandri, Durandi, Valdenfis, & aliorum, quos reserunt, & sequuntur Suarez, disp. 10. sect. 7. Vasquez disp. 183. cap. 4. alijque recentiores communiter: substantia panis, & vini non annihilatur, si propriè loquamur.

4. Probat: nam quod ideo desinit esse, quia loco illius ponitur aliud, propriè non annihilatur, sed conuertitur in illud aliud; sed substantia panis, & vini ideo desinit esse, quia loco illius sub accidentibus panis, & vini ponitur corpus, & sanguis Christi: ergo &c. Maior probatur: nam quod annihilatur desinit in nihil; sed quod ideo desinit, quia aliud ponitur, non desinit in nihil, sed mutatur in illud aliud; ergo &c. Conuersio igitur in aliud repugnat annihilationi, quæ est reuersio sui in suum nihil, ideoque iisdem argumentis, quibus probatur panem, & vinum conuerti in corpus, & sanguinem Christi, probatur panem, & vinum non annihilari. Debet autem aduerti, quod licet hæc quæstio sit de modo loquendi, tamen non est contemnenda. Nam de rebus fidei non solum debemus rectè sentire, sed etiam ità loqui cautè, vt modus loquendi non videatur indicare aliquid contrarium fidei.

5. Ad argumentum in contrarium, nego antecedens quoad secundam partem. Ad annihilationem enim non sufficit, vt substantia totaliter destruat secundum materiam, & formam, sed requiritur, vt redeat ad suum nihil, & non conuertatur in aliud, vt probatur est. Ad creationem autem sufficit, vt res producat secundum se totam, & non educatur ex potentia subiecti. Ideò cum destructis accidentibus, & corruptis speciebus eucharisticis, producat noua substantia, puta vermes secundum se totos, creantur.

QVÆSTIO CXLII.

Vtrum conuersio eucharistica fiat successiue in tempore, vel tota simul in instanti, in quo primo sufficienter prolata sunt verba consecrationis?

S. Thom. quæst. 75. art. 7.

1. **V**idetur fieri successiue: primo, quia omnis mutatio, quæ fit in tempore diuisibili, fit paulatim, & successiue; sed conuersio eucharistica fit in tempore diuisibili, quidem tempus componitur ex partibus diuisibilibus in infinitum sine vllis instantibus diuisibilibus; ergo &c.

2. Secundo omnis mutatio, quæ fit in tempore successiue posita, fit successiue; sed in eucharistia, sicut dicit Ambrosius lib. 4. de sacramentis, cap. 4. *hoc sacramentum Christi sermone conuertitur, quo sermo profertur successiue; ergo &c.*

3. Tertio quando panis conuertitur in corpus Christi, nondum est conuersus; sed conuersio fieret tota simul, quando panis conuertitur, iam esset tota conuersio, & panis iam esset conuersus; ergo &c.

Respondeo plures esse quæstiones. Prima est, vtrum conuersio eucharistica fiat tota simul, vel potius paulatim, & successiue.

4. Dicendum, quod fit tota simul. Vnde quæstio enim prius conuertitur in corpus Christi, vna pars panis, deinde alia, non prius ponitur sub speciebus vna pars Christi, deinde alia, neque Christus prius ponitur in vna parte specierum, deinde in alia, sed simul conuertuntur partes panis conuertuntur in corpus Christi, & totus Christus ponitur sub omnibus partibus specierum. Rationem affert S. Thomas hoc art. 7. Mutatio enim fit successiue ex duplici ratione: primo, quia forma suscipit magis, & minus, eo pacto, quo quia forma suscipit magis, & minus, ægrotus sanatur paulatim, & successiue: secundo, quia subiectum propter resistentiam contrarij, quod paulatim auferitur, paulatim suscipit formam, eo pacto, quo aqua propter resistentiam frigoris, paulatim destruitur, paulatim calcitur, & conuertitur in ignem, propter limitationem agentis, quod paulatim agit, & vincit resistentiam subiecti, & contrarij. Ex oppositis rationibus mutatio fit tota simul, ideoque forma substantialis, quia suscipit magis, & minus, tota simul in generatione introducitur: corpus diaphanum, quia ta aer, quia est vltimò dispositum ad recipiendam lucem, & non habet contrariam resistentiam luci, recipit totam simul lucem, & statim perfecte sanabat ægrotos: sed substantia corporis Christi non suscipit magis, & minus, non datur vllum subiectum resistentem, Deus, qui est causa principalis conuersionis eucharistice.

eucharistica, habet infinitam virtutem; ergo conuersio eucharistica fit tota simul.

5. Secunda quæstio est, vtrum conuersio eucharistica fiat in instanti indiuisibili, vel in tempore diuisibili?

6. Dicendum, quod si in tempore præter partes indiuisibiles non dantur instantia indiuisibilia, proculdubio fit in tempore diuisibili; si autem dantur instantia indiuisibilia, vt cum Aristotele, S. Thoma, & alijs dixi quæst.

42. physica, fit in instanti indiuisibili. Probat. Nam effectus, qui ponitur totus simul, conaturaliter debet poni per positionem, quæ sit tota simul; sed positio existens in tempore diuisibili non est tota simul, sed vna eius pars est prior, alia posterior; ergo effectus, qui ponitur totus simul, non debet poni in tempore diuisibili, sed in instanti indiuisibili. Sententia negans instantia indiuisibilia habet etiam hoc inconueniens, quod debet concedere ea, quæ ponuntur tota simul, poni per positionem, quæ non est tota simul, sed successiue.

7. Tertia quæstio est, in quo instanti, vel tempore prolationis verborum fiat conuersio eucharistica?

Respondeo, quod fit in eo instanti, vel in eo diuisibili momento temporis, in quo verificatur, nunc primo verba sunt sufficienter prolata, immediatè antè pondum erant sufficienter prolata. Probat: nam effectus physicè, vel moraliter dependens à causa successiua, non ponitur, nisi cum causa est sufficienter posita, neque differretur poni, cum primo causa est sufficienter posita; sed conuersio est effectus dependens à verbis consecrationis, quæ profertur successiue; ergo conuersio non ponitur, antequam verba sint sufficienter prolata, neque cum primo verba sunt sufficienter prolata, differretur poni, adeoque conuersio fit in eo instanti, vel momento temporis, quo verificatur, nunc primo verba sunt sufficienter prolata, immediatè antè non erant sufficienter prolata. Quod autem sit hoc instans, nos non possumus assignare: sufficit, vt assignet Deus, qui ponit conuersionem.

8. Inferitur primo, quod in eodem instanti, vel momento, in quo corpus Christi primo est sub speciebus, substantia panis primo non est sub speciebus, immediatè ante sub speciebus erat substantia panis, non autem corpus Christi.

9. Inferitur secundo, quod si dantur instantia indiuisibilia, ac proindè corpus Christi primo est sub speciebus in instanti indiuisibili, non verificatur, quod substantia panis vltimo fuerit in instanti indiuisibili. Ratio est, quia vt docet Aristoteles 6. physicorum initio, antè instans non datur immediatè aliud instans; ergo antè instans indiuisibile, quo Christus primo est sub speciebus, non datur aliud instans indiuisibile, quo panis vltimò sit sub speciebus, sed datur tempus diuisibile, quo toto simul sumpto panis vltimò est sub speciebus, immediatè post sub speciebus

Tom. III.

non est amplius panis; sed corpus Christi. Ideo panis definit per primum non esse in instanti indiuisibili, non autem per vltimum esse in instanti indiuisibili.

10. Ad 1. iuxta sententiam negantem instantia indiuisibilia, distinguo maiorem: omnis mutatio, quæ fit in tempore diuisibili, fit paulatim, & successiue ex parte termini, nego: ex parte ipsius mutationis, concedo; distinguo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Conuersio eucharistica, si fit in momento diuisibili, fit paulatim ex parte ipsius conuersionis, sed fit tota simul ex parte termini. Nam per illam, & per singulas partes ipsius, omnes partes corporis Christi ponuntur simul sub speciebus eucharisticis, & partes substantiæ panis destruntur, & non prius destruitur vna pars, deindè alia.

11. Ad 2. nego maiorem, & dico, quod à causa, quæ ponitur successiue, mutatio fit tota simul ex parte termini in instanti, vel momento, quo talis causa primo est sufficienter posita, vt explicatum est.

12. Ad 3. nego maiorem. In mutationibus instantaneis, & quæ fiunt totæ simul, idem est fieri, ac primo factum esse: ex. gr. idem est creari, ac primo creatum esse; ergo idem est panem conuerti in corpus Christi, ac primo conuersum esse. Loquendo igitur de rebus, quæ fiunt totæ simul, factum est, quod cum fiunt, non sunt, & cum iam sunt, non amplius fiunt. Nam cum fiunt, primo sunt, & primo sunt factæ, & cum primo sunt, fiunt, imò hoc ipsum est illas fieri, ac primo esse, cum antè non essent.

QVAESTIO CXLIII.

Virum, & qua vnione corpus Christi vnitur accidentibus eucharisticis?

1. **V**idetur corpus non vniri physicè accidentibus eucharisticis, primo, quia ad saluandum, quod Christus subter accidentibus, non est necessaria hæc vnio; ergo &c.

2. Secundo si daretur hæc vnio, deberet recipi tamquam in subiecto, non solam in accidentibus eucharisticis, sed etiam in corpore Christi; sed quando vnio recipitur in aliquo subiecto, etiam forma, quæ per talem vnionem vnitur, recipitur in eodem subiecto; ergo accidentia eucharistica reciperentur in corpore Christi tamquam in subiecto, quod est absurdum, siquidem accidentia eucharistica non sunt in subiecto.

3. Respondeo corpus, & sanguinem Christi succedere quidem substantiæ panis, & vini, sed non quoad omnia munera. Substantia enim panis antè consecrationem exercebat munus subiecti sustentatiui, cui accidentia inhærebant, & tribuebant suos effectus forma-

M m les